

Реформування системи соціальних послуг в Україні

1. Передумови запровадження реформ у системі соціальних послуг.
2. Концепція реформування системи соціальних послуг – мета і завдання.
3. Напрями реформування системи соціальних послуг в ССЗН.
4. План дій з реалізації концепції реформування соціальних послуг

Потреби у реформуванні системи соціальних послуг

- 1. Зростання кількості осіб, що потребують соціального захисту, тобто є потенційними клієнтами ССЗН та споживачами соціальних послуг.**
- 2. Сучасний рівень розвитку системи соціальних послуг, якість та види послуг, їх доступність для населення значно відстають від потреб людей та світових стандартів.**
- 3. Часто унікальні інноваційні послуги надаються НДО. Виникає необхідність упорядкування соціальних послуг, узагальнення кращого досвіду їх надання та створення системи соціальних послуг, що задовольнятиме потреби населення.**

Потреби у реформуванні системи соціальних послуг

- 4. За останні 10 років прийнято понад 20 законів, якими встановлено державні гарантії щодо надання соціальної допомоги різним категоріям населення. Однак за цей час не було створено належної нормативно-правової бази для забезпечення гарантування та регулювання належного рівня якості соціальних послуг.**
- 5. У закладах та установах соціальної сфери не повною мірою використовується механізм управління якістю соціальних послуг, не проводиться оцінка ефективності та не вивчається вплив таких послуг на підвищення рівня отримувача соціальних послуг.**

Неефективність сучасної системи соціальних послуг зумовлюється:

1. Надмірна централізація
2. Тенденція до концентрації послуг в стаціонарних установах.
3. Відсутність стандартів якості послуг.
4. Відсутність механізмів контролю за якістю соціальних послуг та дієвих санкцій за порушення їх якості.
5. Відсутність механізмів державного та незалежного моніторингу, оцінки ефективності діяльності соціальних служб та їх працівників.
6. Нераціональна система фінансування.

**За оцінкою експертів Мінпраці,
навіть в умовах подальшого
нарощування обсягів фінансування
існуючої системи, однак при
збереженні нинішніх підходів до
управління нею, неможливо досягти
головної мети – запропонувати
людям справді якісні послуги,
орієнтовані на їхні реальні потреби.**

В цілях реалізації положень Конституції і законів України щодо забезпечення соціального захисту громадян, доступності та якості соціальних послуг, запровадження нового ефективного механізму фінансування і управління системою соціальних послуг, підвищення рівня якості життя населення розроблено

**КОНЦЕПЦІЮ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

**(розпорядження Кабінету Міністрів України
від 13 квітня 2007 р. №178-р)**

Мета і основні завдання Концепції

Метою Концепції є реформування системи соціальних послуг для підвищення ефективності її функціонування та наближення до потреб отримувачів.

Основні завдання Концепції:

- визначення основних засад і принципів функціонування та стратегічних напрямів реформування системи соціальних послуг;
- удосконалення нормативно-правової бази щодо організації та функціонування системи соціальних послуг.

Цілями реформування системи соціальних послуг є:

- підвищення рівня якості соціальних послуг і наближення його до європейського;
- упровадження механізму управління і регулювання системи соціальних послуг, що забезпечуватиме її постійне оновлення відповідно до потреб отримувачів.

Основні завдання реформи:

- створення системи якісних соціальних послуг, яка б відповідала потребам різних груп населення, передусім людей, які опинилися у складних життєвих обставинах, шляхом модернізації існуючих і запровадження нових соціальних послуг;
- удосконалення управління державними видатками на соціальні послуги з метою їх раціонального використання;
- запровадження механізму, який стимулює надавачів соціальних послуг до постійного підвищення рівня якості таких послуг;
- посилення ролі місцевого самоврядування у плануванні, фінансуванні та організації надання соціальних послуг;
- удосконалення управління соціальними послугами, зокрема запровадження механізму регулювання системи соціальних послуг;
- створення умов для розвитку ринку соціальних послуг шляхом розширення їх переліку, рівної участі на цьому ринку надавачів послуг усіх форм власності.

Система соціальних послуг повинна відповідати таким вимогам:

- 1) **орієнтованість на задоволення потреб клієнтів.** Принципи добровільності отримання послуг, можливості вибору закладу та місця отримання таких послуг, оцінки потреб та складання індивідуального плану втручання;
- 2) **адресність надання послуг.** Принципи диференціації надання соціальних послуг з урахуванням умов життя клієнта, адресне фінансування з місцевих бюджетів, закупівлю послуг або цільову соціальну допомогу клієнту для оплати послуг обраного ним надавача послуг;
- 3) **залучення клієнта до розв'язання власних проблем.** Подолання споживацького підходу до отримання соціальних послуг, розвиток самостійності і активності клієнта, його власних можливостей у розв'язанні проблем;
- 4) **децентралізація системи надання соціальних послуг.** Передбачає базування соціальних послуг на рівні громади, розукрупнення великих закладів і центрів, територіальне наближення надання послуг до місця проживання/перебування їх клієнтів для забезпечення збереження або відновлення соціальних зв'язків і родинних стосунків. Посилення ролі та відповідальності органів місцевого самоврядування за якість, фінансове забезпечення, обсяг соціальних послуг;
- 5) **створення для надавачів соціальних послуг усіх форм власності рівних умов на ринку таких послуг.** Удосконалення нормативно-правової бази щодо можливості укладати контракти на надання соціальних послуг, стимулювання та регулювання діяльності комерційних організацій з надання соціальних послуг, а також удосконалення послуг та інфраструктури у державних закладах;

Система соціальних послуг повинна

Відповідати таким вимогам:

- 6) **ефективність надання соціальних послуг.** Підвищення ефективності управління бюджетними коштами. Зміст та організація соціальних послуг повинні забезпечувати найповніше задоволення індивідуальних потреб клієнтів та спрямовані на досягнення позитивних змін в їх житті, сприяння інтеграції в суспільство, самовизначенню, особистісному та творчому розвитку;
- 7) **прозорість та підзвітність системи соціальних послуг.** Процеси планування, організації надання соціальних послуг, моніторингу їх якості відбуваються за участю всіх відповідальних структур, включаючи клієнтів та їх представників, із залученням громадського контролю та незалежних інспекцій, оприлюдненням результатів перевірок, інформуванням громадян про діяльність у сфері соціальних послуг;
- 8) **забезпечення якості соціальних послуг.** Введення мінімальних державних стандартів якості та здійснення постійного контролю за їх дотриманням, регулювання діяльності з надання соціальних послуг шляхом ліцензування та реєстрації суб'єктів, що надають соціальні послуги, застосування економічного та адміністративного механізму, що обумовлює конкуренцію на ринку соціальних послуг і стимулює підвищення рівня якості таких послуг;
- 9) **використання найкращого досвіду.** Вивчення і поширення найкращого вітчизняного та міжнародного досвіду застосування методик надання соціальних послуг, проведення оцінки потреб клієнтів, ефективності планування, навчання персоналу, фінансування та контролю якості.

Стратегічні напрями реформування системи соціальних послуг

Напрямок реформування	Недоліки існуючої системи	Очікуваний результат
1. Удосконалення існуючих і створення нових видів соціальних послуг	<ul style="list-style-type: none"> • застарілі технології; • послуги не відповідають потребам потенційних клієнтів	<ul style="list-style-type: none"> • послуги “покривають” потреби; • надаються з використанням новітніх технологій
2. Визначення переліку гарантованих державою безоплатних соціальних послуг та категорій населення, які мають право на їх отримання		
3.		

ПЛАН
дій з реалізації Концепції
реформування системи
соціальних послуг на період до 2012
року (178-2007-р)

затверджено
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від 30 липня 2008 р. N 1052-р

План дії з реалізації Концепції реформування системи соціальних послуг на період до 2012 року передбачає:

- децентралізувати систему соціальних послуг, забезпечити розвиток їх надання на рівні громади, за місцем проживання людини;
- розробити і впровадити стандарти якості соціальних послуг, нові форми і технології соціального обслуговування громадян;
- сформувати правові засади функціонування ринку соціальних послуг з широким залученням недержавних організацій;
- удосконалити управління, планування і регулювання системи соціальних послуг;
- впровадити нові механізми фінансування послуг, які передбачають перехід від утримання бюджетних соціальних закладів до закупівлі безпосередньо послуг.